

»Vangitseva
historiallinen
romaani.»

BIBLIOMANIACS

TONNY GULLØV

Suomentanut Leena Virtanen

VIKINKIEN VALTAKUNTA

WSOY

TONNY GULLØV

**VIKINKIEN
VALTAKUNTA**

Suomentanut Leena Virtanen

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Suomentaja kiittää Taiteen edistämiskeskusta ja
Oskar Öflunds stiftelseä käännöstyön tukemisesta.

Ensimmäinen painos

Tanskankielinen alkuteos
1000-årsriget

Copyright © Tonny Gulløv, 2015

Suomenkielinen laitos © Leena Virtanen ja WSOY 2025

Euroopan kartta © Daniel Sauthoff
Tanskan kartta © Peter Palm, Berlin

ISBN 978-951-0-50212-9
Painettu EU:ssa

Werner Söderström Osakeyhtiö
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki
Tuoteturvallisuuden liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@wsoy.fi

Anettelle, Annalle & Williamille

Tekijän alkusanat

Viikinkien valtakunta on minun tulkintani Tanskan kansakunnan synnystä. Kirjoittaessani olen yrittänyt huomioida niitä hyvin epätarkkoja teorioita, joita ajoista ennen Gorm Vanhaa sekä hänen valtakaudestaan on esitetty. Kovinkaan monet eivät ole keskenään samaa mieltä kovinkaan monista tuohon Tanskan historian tärkeään ajankausiin liittyvistä seikoista. Mutta sehän ei tee historiasta vähemmän jännittävää – päinvastoin!

Tonny Gulløv

Kööpenhaminassa 2015

Prologi

Minä olen Ulv. En Ulv Vikkeläjalka taikka Palnatoke, kuten jotkut minua mielivät nimittää. Vain Ulv, niin kuin peto, susi. Oikeastaan minun ei pitäisi enää olla tässä tarinaani kertomassa saati kulkea maan päällä elävien joukossa, mutta Tor – Odinin ensimmäinen poika, punahiuksinen kuten minäkin – on enimmäkseen katsonut minua suopein silmin. Ja aivan varmasti nauranut makeasti kaikille tekemilleni virheille. Jo se tekee minusta toisenlaisen kuin kaikki muut kymrien klaanissa, johon vuosikausien ajan luulin kuuluvani.

Kymreistä sanottiin, että heidän klaaninsa oli kuin lauma kaniineja, jotka pinkaisivat pakoon heti kun kettu lähestyi. Väitettiin, että klaani oli alun perin lähtöisin Bretlannista ja että esi-isämme ajettiin sieltä pois, koska he olivat ryöväreitä, mutta niinhän kymrit ovat aina olleet.

Saksit tai piktit eivät kovin mielellään kymrien klaanista edes puhuneet, ja jos puhuivatkin niin harvoin mitään hyvää. Siispä meille lankeksi rangaistukseksi elämä korpimaiden laaksoissa ja metsissä, pähkähullujen piktien ja kaksinaamaisten saksien väliin likistettynä.

Piktit ovat pelkkiä elukoita, ja heihin en halua sanoja tuhlata, en edes rumia. Saksit ja bretlantilaiset puhuvat sanoin, joita ymmärrän vielä tänäkin päivänä, vaikka ei heidän puheissaan sen enempää järkeä ole kuin silloinkaan kun elin heidän keskuudessaan. He ovat teko-pyhiä valehtelijoita – oikeita sianpaskoja.

Äitini oli syntyjään daani, ja hän saapui Cumberlandin rannikolle lohikäärmeläivässä. Niin minulle on kerrottu.

Syy siihen, että hän oli päätyntä ryöstöretkelle daanien matkaan, selvisi minulle vasta paljon myöhemmin, mutta siitä olen varma, että elo kymrien parissa Dyffryn Cuddissa ei hänelle iloa tai onnea suonut. Oma rakas äitini, olkoon hän onnellinen Valhallassa, kuoli soturin kuoleman miekka kädessään silloin kun minä olin yhdentoista. Äidin surmaaja oli minun isäni – mokoma sianpaska. Itkin äidin kuolemaa ja paloin halusta kostaa sen, sillä sellainen minä olen. Huonoksi onneksi kohtalo ehti ensin, ja se jos jokin kalvaa minua vieläkin, kaikkien näiden vuosien jälkeen.

Minulla ei ole äidistä muuta jäljellä kuin sumeita muistikuvia ja sinivihreästä jadekivistä veistetty amuletti, Mjølner-vasaran muotoinen ja sormenmittainen, johon on kaiverrettu soikea sudenpää. Mutta tunteeni tuota naista kohtaan, jota tuskin enää muistan, yltyivät vain entistä väkevämmiksi, kun hän istuimeltaan Valhallasta pelasti henkeni.

Isäni nimi oli Rhi ja vain Rhi. Niin oli klaanimme päämiehet tapana nimetä. Hän oli kookas mies, jonka käsivoimat riittivät jännittämään marjakuusijousista mahtavimman. Kymrien jousista skaldit sepittivät kauhistuttavimmat säkeensä, sillä jousi kädessään kymrit totisesti herättivät kauhua.

Minä en juuri muistuttanut Rhitä, mitä nyt vain kooltani, luonnoltani ja voimiltani. Minulla on vihreät silmät, ja hiukseni ovat samaa sävyä kuin vasta taottu kupari – ne kaksi piirrettä olen selvästi perinyt äidiltäni. Nyt partani ja hiukseni ovat toki saman väriset kuin koi-vuhalon tuhkat tulisijassa, mutta paksut ne ovat niin kuin ennenkin, ja palmikoitavaa piisaa, kun on aika juoda olutta ja juhlia päivänseisausta.

Että minusta vielä tulisi tällainen vanha hampaaton houkka, sitä en osannut aavistaa silloin kun kurkistelin keskikesän vihreiden lehvien välistä ja näin tusinan verran haarniskaan sonnustautuneita ja valtavan kokoisia daaneja. Olin kolmentoista eikä minulla ollut aavistustakaan siitä, että sen vuoden luvuksi laskettiin 937. Sen sain kuulla vasta myöhemmin turhantärkeiltä kirkonmiehiltä, jotka palvovat miestä, joka killuu ristillä naulat kämmenten läpi lyötynä ja orjantapurakruunu päässään.

Minulla on totta vie naurussa pitelemistä joka kerta kun kohtaan heitä, jotka uskovat kohtalonsa *niin* epäonnisen jumalan kuin Valkean Kristuksen käsiin ja väittävät vielä herransa kärsineen mitä kauheimpia tuskia *minun tähteni*. Vastaan heille aina, että mitään hölmömpää en ole kuullut sen jälkeen, kun Harald Gorminpoika tunnustautui Kristuksenpalvojaksi ja vaati, että kaikkien muiden tulisi tehdä samoin. Sitten lasken käden miekankahvalle ja totean, että jos joku tuntee vastustamatonta halua kärsiä minun tähteni, niin autan kyllä auliisti. Se yleensä hillitsee periksiantamattomimmankin munkin iänikuisia saarnaushaluja. Ja munkkeja olen saanut kohdata yhden jos toisenkin, kiitos erään turhantärkeän pukinpökäleen nimeltä Poppo, joka tunki vinon rotannenänsä joka paikkaan ja häikäisi Haraldin, kuningas Gormin pojan. Mutta siitä kerron lisää myöhemmin.

Nyt annan sanojeni virrata siinä järjestyksessä kuin niitä muististani tupsahtelee. Ja sen jälkeen jää Poppon pikku oppipojan penteleen, Edmund Yksinkertaisen tehtäväksi lajitella ne kuten hän parhaaksi näkee. Siihen Edmundilla sentään riittää näkemystä, muuten hänen selkänahkaansa toden totta jo aristaisi.

**BRITANNIASSA
VUONNA 937**

I

Oksat kahisivat, joku yskäisi hiljaa, ja Rhi asetti yhden pitkistä mustista nuolistaan jousenjanteelle. Hänen rinnallaan narahti vaimeasti neljä muutakin jousenjännettä. Dafi, Orbo, Elisud ja isän pikkuveli Meuric – nuori lupaus sotureittemme joukossa.

Vähän matkan päässä ilmestyi näkyviin tusinan verran daaneja haarniskoissaan ja kypärissään, pyöreät maalatut kilvet käsissään.

Daanien kirveisiin, keihäisiin ja miekkoihin verrattuna meidän puukkomme näyttivät pikkuruisilta, mutta meillä oli myös jouset. Vain Rhillä oli miekka, se oli vanha ja viety eräältä saksilta, jonka hän oli vuosia sitten surmannut. Säilä oli hiottu teräväksi, ja aina kun Rhi suuttui, mitä kävi usein, hän laski heti kätensä miekan kahvalle. Sama tapa iskostui myöhemmin minuunkin – tuttu kädenliike saattaa vieläkin palata ärsyttämään.

Rhi päästi vaimean murahduksen, ja yönmustat nuolet löysivät maalinsa tarkkuudella, johon ei monikaan Midgårdissa yllä. Viisi daania lysähti maahan, mutta jäljelle jääneet harppasivat siinä silmänräpäyksessä tiiviisti toisiinsa kiinni ja suojautuivat pyöreiden kilpiensä taakse. Jokaisen kilven keskellä kiilsi metallinen nuppi. Heidän muodostelmansa oli kuin maalatusta puusta tehty kaareva seinä. Muistan vieläkin kilpien paukkeen, kun ne läimittiin lomittain, ja sen, miten kiehtovalta kilpilinnan salamannopea rakentuminen minusta näytti.

»Olemme liian lähellä, Rhi», sanoi Meuric.

»Totta», Rhi virkkoi ja vetäytyi nopeasti taaksepäin katse kiinni metsäaukealla jököttävässä kilpilinnassa.

Oikeassa olivat kumpikin. Kymrit eivät omasta tahdostaan kamppaile kenenkään kanssa kasvotusten, koska lähitaistelussa jousesta on apua vain vähän, jos lainkaan. Ne ajat, kun minäkin vielä seisoin tyytyväisenä kilpimuurissa, olivat vasta tulossa, ja sitä osaa tarinastani kirjurisoppilas Edmund Yksinkertainen yrittää vielä saada järjestykseen loputtoman rukoilunsa ja virrenveisuunsa lomassa. Kaikkien kymrien tavoin olen kuitenkin myös tarunomaisen taitava jousimies. Vielä tänäkin päivänä osun nuolella mustarastaaseen niin kaukaa, että hädin tuskin lintua näen.

Klaanimme kymmenen miestä olivat pitäneet daaneja silmällä jo päiväkausia. Yhtä yötä ja päivää aiemmin meikäläiset olivat kuitenkin joutuneet väijytykseen, joka oli maksanut hengen puolelta. Miehemme olivat joutuneet lähitaisteluun, ja heidät oli kaatanut kaksi kirvestä heiluttavaa daania, joiden ihoa peittivät sinertävät lohikäärmetatuoinnit.

Sen kaiken olin kuullut vasta samaisena iltana tulisijan ääressä, koska minulle ei ollut hellinnyt lupaa lähteä aikuisten miesten matkaan. En minä nytkään lupaa ollut saanut, eivätkä isäni ja muut miehet tienneet, että olin heidän kannoillaan. Olin seurannut heitä koko päivän.

Rhi kulki joukon kärjessä Meuric kannoillaan. Äkkiä hän pysähtyi kuulostelevaan, pälyili ympärilleen ja äkkäsi minut seisomassa polulla kuin kivettyneenä, koska en ollut ehtinyt piiloon. Viisi pitkää harppausta, ja Rhi seiso i edessäni. Kymrien päällikkö löi minua lujaa kasvoihin, ja sen jälkeen jatkoimme daaneilta pakenemista.

Olin ottanut Rhin läimäyksen vastaan ääntäkään päästämättä, mutta minun teki suunnattomasti mieli tuikata häntä puukolla taka-puoleen. Olin jo vetänyt puukkonni tupesta, kun hän käänsi päätään.

»Seis!» Rhi suhahti. Työnsin puukon takaisin tuppeen siinä luulossa, että hän puhui minulle. Eipä puhunut. Rhi kurkotti kaulaansa ja kuunteli, samaan tapaan kuin orava aistii metsän ääniä. Ohikiitävän hetken ajan mietin, mahtoiko hän oikeasti kuulla kuin orava.

»Niitä on enemmänkin», Rhi sanoi. Itse en kuullut muuta kuin lintujen liverrystä ja lehtien havinaa keveässä tuulenvireessä,

mutta Meuric nyökkäsi ja osoitti siihen suuntaan, johon olimme menossa.

»Vaikuttaa siltä, että meidät on piiritetty – taas!» Meuric vilkaisi moittivasti Rhitä, jonka varomattomuus oli jo maksanut viiden kymrin hengen.

Kuului vaimea huudahdus, sitten kirous daanien kielellä, ja ymmärsin joukkomme viimeisenä, että meidät oli tosiaankin piiritetty. Se oli huono juttu, sillä daanit haravoivat Irthingjoen varren metsiä löytääkseen ryöstettäviä kyliä, orjia ja ennen kaikkea metsärosvoja, jotka ampuivat mustia nuoliaan kauhistuttavalla tarkkuudella.

Rhi näytti häkeltyneeltä ja hermostuneelta. Hänen hämmennyksensä oli minulle yllätys, koska vain harva tunsu metsät ja laaksot yhtä hyvin kuin hän. Kätketty laakso Dyffryn Cudd ja Cumberlandin tiheiköt olivat meidän kotimme ja metsästysmaamme.

Kuiva oksa rasahti, ja me katosimme kuihtuneiden lehtien ja kaatuneiden puunrunkojen suojiin ja muihin piiloihin. Lapsekkaan riemun vallassa annoin ajatusteni vaellella. Odotin pelkästään hyvää onnea kolmelta nornalta, jotka asustavat Yggdrasilin juurten raoissa ja kehäävät siellä elämänlankojamme. Hölmö kun olin.

Ehkä minua pelotti enemmän kuin nyt muistan, kun istun tässä valkean lämmössä kylläisenä ja kolpakko täynnä olutta. Mutta olkoon muistini sitten kuinka hapertunut hyvänsä, niin vuoreнварmaa on, että hipaisin silloin nahkaremmissä kaulallani riippuvaa Mjølner-amulettia ja pyysin Torin suojelusta. Olen nimittäin aina tiennyt, että Odinin pojasta on minulle enemmän apua kuin Jumalan pojasta, Valkeasta Kristuksesta. Siitäkin huolimatta, että kymrien klaanin pappi, isä Pillgryes, aina jaksosi saarnata tuon jumalanpojan erinomaisuudesta, jonka suurin teko kuulemma oli henkensä antaminen ihmisen puolesta. Mitä hyötyä siitä sitten oli, se ei minulle ole koskaan valjennut, mutta kymrit uskoivat hartaasti sekä Valkeaan Kristukseen että metsään ja yhdistivät uskonsa sievästi intoon ryövätä talonpojalta sato heti kun se oli korjattu. Maanviljelijältä tai kauppiaalta varastamisen isä Pillgryes kirosi ja tuomitsi – aina siihen asti kunnes hänen vatsansa alkoi mouruta nälästä niin kovaan ääneen, että se häiritsi jo hänen hurskaita rukouksiaankin.

Miten tavallinen munkki oli ylipäänsä onnistunut eksymään niin syvälle Cumberlandin korpiin, se on aina ollut minulle arvoitus, mutta eräänä päivänä Pillgryes kuitenkin hoiperteli meidän kyläämme enemmän kuolleena kuin elävänä. Hänen kaapunsa oli repaleinen mutta sen tunnisti heti munkin vaateparreksi. Siispä hän sai elää ja jäädä kylään, ja kymreistä hän löysi kelpo yleisön sanoilleen. Hän puhui niin hyvin, että häntä alettiin kutsua isä Pillgryesiksi, vaikka hän oli vain vaatimaton kerjäläismunkki. Kun kysyin, miksi hän oli alun perin lähtenyt erämaahan aivan yksin, sain vastaukseksi Lanercostin luostarin apotin äreää sättimistä, mokoman itaran ja ahdashenkisen miehen.

Isä Pillgryes oli mahdottoman lihava, ja hänellä oli hyvä ruokahalu. Ja siitä huolimatta että moitti meitä ryöstelystä, hän lopulta aina ahmi huomattavan osan ryöstösaaliista – usein hän söi ja soimasi samanaikaisesti.

»Herra antoi Moosekselle kymmenen käskyä, joista seitsemäs *piru vie* kuuluu: Älä varasta», hän jupisi ja teki ristinmerkin samalla kun mässäili, ryyppäsi ja röyhtäillä pärskäytteli.

Pillgryes oli ollut sotamies ennen kuin oli kuullut Herran kutsun, ja vieläpä etevä laatuaan. Niin hän väitti, ja ehkä hän puhui totta. Ainakin hän oli vielä hengissä, vaikka hänen tonsuurissaan näkyi jo paljon harmaita hiuksia. Ja hän myös nautti päästessään opettamaan minulle täysin toisenlaista aseenkäyttöä kuin kymrien perinteiset taistelutaidot.

Pillgryes opetti minut pistämään, iskemään ja lyömään puumiekalla mutta ennen kaikkea hän opetti minut pysymään liikkeessä. Hän kertoi selvinneensä hengissä kaikki nämä vuodet, koska ymmärsi pysyä liikkeessä. Siten hän oli päihittänyt miehiä, jotka olivat paljon taitavampia ja vahvempia kuin hän itse.

»Voitin vain ja ainoastaan vikkelyydelläni.» Niin hän sanoi, ja niin hän myös teki. Se oli kuitenkin huvittava näky, kun hän yritti matkia säikyn jäniksen nopeita pyrähdyksiä eteen ja sivulle puumiekka kädessään. Hän halkoi ilmaa säilällään, piirsi sillä ympyröitä ja liikkui ketterämmin kuin olisi niin isomahaisesta miehestä uskonut.

»Liiku kuin jänis, ärjy kuin karhu ja iske kuin käärme», oli Pillgryes huohottanut. »Silloin elät niin vanhaksi, että näet pojanpoikiesi

syntyvän.» Minä vain virnuilin leveästi, ja siinä silmänräpäyksessä oli ärhäkkä mies repaleisessa munkinkaavussaan iskenyt minut maahan.

Kun tulin taas tolkkuihini, Pillgryes oli tehnyt kaarnanpalasista pieniä ympyröitä maahan, ja vastusteluitani odottamatta hän käski minun loikkia kehästä kehään miekka kädessä. Tein niin puhua pukahtamatta, sillä Pillgryesin tyrmäys kirvelsi yhä nahoissani, mutta huomasin että opin nopeasti.

Sitten Pillgryes pysäytti minut ja näytti, miten miekkaa heilauteaan kaarena ja isketään samaan aikaan. Se, mikä oli minusta näyttänyt pelkältä huitomiselta, osoittautuikin lukemattomien lyöntien sarjaksi vuoron perään oikealta ja vasemmalta, ja joka kerta eri suuntaan. Niin me harjoittelimme aina kun mahdollista, ja aina siihen asti kunnes Braith, setäni vaimo, huomasi touhumme ja alkoi kaakattaa kuin kiukkuinen kana.

Suurin osa kymreistä oli sitä mieltä, että munkin tehtävä ei todellakaan ollut opettaa aseenkäyttöä pakanalle. Siihen Pillgryes vastasi, että eihän hän muuta tehnyt kuin yritti ajaa paholaista ulos minun vastahankaisesta pakanasielustani, ja jos se onnistuisi miekankäyttöä opettamalla, niin mikäpä siinä. Hän vieläpä väitti, että niin hyvä teko johdattaisi koko hänen laumansa keveämmin kiirastulen läpi sitten kun se päivä koittaisi. Niiden sanojen jälkeen edes Braith ei uskaltanut enää valittaa, kunhan Pillgryes muistaisi jakaa aseoppia ja Jumalan sanaa suurin piirtein samalla mitalla.

Pillgryes tosin osoitti paljon suurempaa intoa ja huolellisuutta opettaessaan minulle miekan saloja kuin silloin harvoin kun yritti saarnata minulle Valkean Kristuksen erinomaisuudesta.

»Olet syntynyt soturiksi, Ulv», hän sanoi minulle usein. »Noin nuoreksi olet vikkelä liikkeissäsi ja mietteissäsi ja etevä miekkamies. Mutta sydämeni itkeä vollottaa puolestasi. Herra ei kulje sinun rinnallasi, jos et suostu kuuntelemaan Hänen ääntään.» Minä vastasin jotain nenäkästä. Olin omaksunut pahan tapani jo pienenä poikaseksi, ja yhä edelleen se minua vaivaa – viimeisen sanan on paras jäädä minulle.

Sain Pillgryesiltä raikuvan korvatillikan, mutta hänen sanoillaan oli silti painoa, kuten aina. Hän oli ystäväni, ainoa joka minulla oli äitini

ja äidin pikkusiskon Heldiksen lisäksi, joten ohikiitävän hetken ajan pohdin, voisiko Valkea Kristus olla minunkin jumalani.

Ikävä kyllä Pillgryes ei selvinnyt seuraavasta talvesta. Hän menetti järkensä ja kirmasi ilkialastomana pitkin metsiä kunnes kaatui kuolleen maahan. Ei järin kristillistä käytöstä, niin kuin Braith totesi, ja Braith oli sentään ollut Pillgryesin omistautunein opetuslapsi.

Kerjäläismunkin kuoleman jälkeen tapahtui kaksi asiaa. Minä lakasin saamasta aseenkäyttöoppia ja Braithista tuli se, joka saarnasi Herran sanaa. Braith oli äkäinen ämmä, joka aina jaksoi valistaa minua kaikesta mitä en saanut tehdä, koska Herra, Hänen Roomassa istuva Autuutensa, Valkea Kristus ja kaiken kukkuraksi Pyhä Neitsytkin, Jumalanäiti, kielsivät – se oli miltei loputon käskyjen ja kieltojen nuhdesaarna eikä ensinkään minulle mieleen.

Niinpä Braithin julistama sana hävisi epäsuhdan kamppailun äitini tulihehkuisille kertomuksille Helistä, Odinista, Torista, Tyristä, Freijasta ja Friggistä sekä monista muista jumalista, joiden nimet tuppaavat minulta aina unohtumaan. Heistä jokainen oli kuitenkin väkevempi ja ilmiselvästi paljon mahtavampi kuin se ristinkoristeeksi nauhattu miekkonen, joka pani oman opetuslapsensa säntäilemään alasti pitkin metsiä ja kuolemaan kylmyyteen.

Olin kaivannut Pillgryesiä syvästi viimeisen puolen vuoden ajan, siitä asti kun hän ensin muuttui lallattelevaksi höperöksi ja pian sen jälkeen kuoli, ja vaikka jatkoin harjoittelua puumiekalla yksikseni, se ei tuntunut enää samalta.

Pillgryes ja miekkaleikit unohtuivat kokonaan, kun nyt kuulin kuivien lehtien ja oksien risahtelevan askelten alla aivan piilopaikkani vieressä. Heti perään kuului kuiskauksia. Minua peittävien lehvien takaa näin toisella silmälläni kaksi rotevaa miestä, joilla oli mahtava parta ja kädet ja käsivarret täynnä sinisiä tatuointeja. Toisella oli yllään metallivahvisteinen nahkahaarniska, kaksi hopeista käsivarsirengasta ja päässään rautakypärä. Kypärässä oli kovan iskun jättämä halkeama, mutta se oli metallia ja siksi kallisarvoinen, niin kuin miehen kädessä oleva miekkakin. Hänen selässään riippui jonkinlainen pitkän puukon ja pienen miekan välimuoto: ase oli väkipuukko, kuten minulle myöhemmin selvisi.

Toinen mies oli sonnustautunut topattuun nahkanuttuun ja metallilaatoista tehtyyn panssaripaitaan. Kädessään hän kantoi valtavaa kirvestä ja päässään kypärää, jonka silmikko toi mieleen pääkallon. Kummallakin oli värikäs kilpi, jonka keskellä kohosi metallinen kupura, ja kilvillään he ryskivät tiensä läpi oksien ja pensaiden.

Miesten näkeminen nostatti pintaan monenlaisia tunteita, mutta en muista että pelko olisi ollut niiden joukossa, sillä eiväthän he meitä löytäisi, elleivät sitten astuisi suoraan päälle. Pelon sijaan tunsin eriskummallista halua koskettaa miehiä ja varsinkin heidän aseitaan ja käsivarsirenkaitaan.

»Minne ne pikku vuohenpaskat katosivat?» sanoi toinen ja raastoi partaansa. »Hävisivät yhtä vikkellästi kuin hiiri vilja-aittaan.»

Siinä silmänräpäyksessä tajusin, että minähän ymmärsin heidän puhettaan. Sanat kuulostivat aavistuksen erilaisilta kuin ne, jotka äidin puheesta muistin, mutta ymmärsin heitä ja tiesin, että he puhuivat daanien kieltä. Tuntui sekä kummalta että kutkuttavalta kuulla samaa kieltä, jota puhuin ja kuulin unissani.

Ja sitten miehet olivat poissa. Rhi nousi piilostaan ensimmäisenä, ja viimeisenä tulin esiin minä, kuin räkäklimppi aivastuksen perässä, jotten saisi enempää kuritusta Rhiltä.

Rhi lähti juoksemaan meidän kymrien lailla, se oli jotakin kävelyn ja juoksemisen väliltä, ja siihen tapaan pystyivät melkein kaikki klaanilaiset juoksemaan vaikka koko päivän. Olin kookas ikäisekseni, mutta minulla oli lyhyemmät jalat kuin toisilla, joten jouduin pinnistele-mään pysyäkseen vauhdissa mukana. En kuitenkaan päästänyt Dafin selkää silmistäni hetkeksikään.

Juoksimme puiden välitse, läpi pensaiden, yli pienten ruohoniittyjen, loikimme kiveltä kivelle ja seurasimme pikkuista puroa ikuisuudelta tuntuvan ajan, kunnes viimein saavuimme kapeaan solaan, joka johti meidän pieneen laaksoomme.

Kun viimein pysähdyimme, törmäsin Dafiin, joka kaatui päistikkaa maahan ja kolhi polvensa kiveen.

»Sinä senkin pikku paska», hän sähähti, nousi pystyyn ja kohotti kätensä lyödäkseen minua. Olin uuvuksissa pitkän juoksun jälkeen enkä jaksanut liikahtakaan.

»Shh», sihahti Rhi. Dafi jäykistyi ja vilkaisi Orboa, joka nuuhki ilmaa kuin koira.

»Haisee palaneelle», Orbo mutisi, ja se haihdutti väsymykseni saman tien. Tulisijojen savunhaju ei kantautunut kymrien kyläpahaseen Dyffryn Cuddiin vievän solan suulle saakka.

Meuric murahti ja lähti juoksemaan kylän suuntaan, ja me muut seurassimme perässä. Tällä kertaa vauhti oli niin kova, että minä jouduin pinkomaan minkä jaloistani pääsin jotta pysyin mukana.

Pysähdyimme kylän laidalle, joka oli ollut kotini syntymästä saakka. Ensi kertaa näin daanien ryöstelyn ja hävityksen jäljet.

Pienet, oksituista rungoista rakennetut mökit, joissa oli vitsaksista punotut, savella tiivistetyt seinät, sekä niitä ympäröineet matalat pajuaidat olivat poissa. Näytti siltä kuin Tor olisi pyyhkäissyt Mjølnerillä koko kylän nurin ja jysäyttänyt sitten vasaransa maahan, jotta salama iskisi ja polttaisi loputkin poroksi. Yhdeksän pientä turvekattoista puumökkiä oli mennyttä. Minun koko maailmani oli kadonnut yhdellä iskulla savuna ilmaan, mutta oudointa oli, että minä hymyilin. Minkä takia, siitä minulla ei ollut aavistustakaan. Tiesin vain, että kun pohjoisen miehet miekkoineen, keihäineen ja kirveineen saapuivat pitkillä laivoillaan ja keulan lohikäärmeenpäättä laskematta, niin siitä seurasi kuolemaa. Niin minä ajattelin.

Eikä se ajatus lainkaan vaivannut minua, ei ennen kuin näin ensimmäisen hiiltyneen ruumiin puussa roikkumassa kaikkien nähtävillä. Puun juurella lojui kaksi pientä nahkatossua, joissa oli vahvistetut pohjat. Kummassakin kengässä oli punainen risti, joten puuhun ripustetun ruumiin täytyi olla Elisudin vaimo, Gwawr. Hänen kasvonsa olivat tuskan ja pelon vääristämä hiiltynyt naamio.

Sillä hetkellä minä ymmärsin, että ryöstöretkillään daanit olivat hirviöitä – raivopäisiä hirviöitä. Se oli kauhea oivallus, joka repi mieltäni kahtia, ja toisinaan tuo sama tunne palaa vieläkin piinaamaan minua, vaikka olen itsekin ollut mukana jos jonkinlaisissa hirmutöissä. Siihen hetkeen saakka olin uskonut äitini lukuisten kertomusten luomaan harhakuvaan, että daanit olivat jaarleja, kuninkaita ja jumalia, ja kaikki muut pelkkiä heikkoja, kaksinaamaisia koiria. Puristin amulettiani ja pyysin Torilta voimaa vastustaa raukkamaisia ajatuksiani.

Korppi laskeutui Gwawrin karrelle palaneen pään päälle ja iski nokkansa silmäkuoppaan. Sitten se pysähtyi tarkastelemaan minua mustilla silmillään, nokka syvällä Gwawrin silmässä.

Ennusmerkki! Tunsin kylmät väreet selkäpiissäni ja tiesin heti, että Odin oli lähettänyt lintunsa pitämään minua silmällä.

Nyökkäsin korpille ja kuiskasin ääni vapisten daanien kielellä, että kymrit olivat pelkkiä Bretlannista paenneita orjia ja heidät sopi siis uhrata, mutta minä puolestani olin daanien sukua ja aioin kuolla miekka kädessä.

Korppi nykäisi nokkansa silmäkuopasta, räkäisi ja lähti luotani läiskyvin siiveniskuvin. Helpottuneena päästin irti amuletistani, mutta Gwawrin vääristyneitten kasvojen näkeminen tuntui vieläkin pahalta.

Kiertelimme tuhottujen mökkien raunioilla ja kaivoimme tuhkista ne muutamit ruumiit, jotka onnistuimme löytämään. Kun kuolleita ei enää löytynyt enempää, hautasimme heidät yhteishautaan vailla muita juhlallisuuksia kuin puinen risti.

Ainoa meistä, joka sanoi jotakin, oli Meuric. »Verikosto», hän ärähti. »Verikosto.»

Rhi ravisti päätään. »Ne ovat vieneet naiset ja lapset orjiksi ja tapaneet vain vanhukset ja ne, jotka ovat tehneet vastarintaa. Loput he vievät lohikäärmelairoilleen – ja sinne lähdemme mekin.»

Rhi seurasi puroa katseellaan ja lähti kävelemään Irthingjoen suuntaan. Samaa jokea pitkin äitini lohikäärmelairova oli saapunut monta vuotta sitten.

Jätimme Dyffryn Cuddin taaksemme iltahämärissä, vihan liekin vahvistamina, ja jatkoimme eteenpäin Kuun ajaessa vaunuillaan yli taivaankaaren.

Hiirihaukan kirkaisu kiiri taivaalta, ja äkkiä minuun iski voimakas aavistus, että olin jättämässä lapsuudenkotini iäksi. Pysähdyin, tartuin amulettiini ja käännyin katsomaan laaksoa, johon äitini oli haudattu.

»Hyvästi, äiti», kuiskasin.

Laaksosta lähdettyämme emme törmänneet enää daanisotureihin emmekä muihinkaan kulkijoihin, sillä vain harva haluaa vaeltaa

yössä. Kun lähestyimme jokea, daanien jälkiä alkoi kuitenkin näkyä. He olivat tallanneet pensaiden ja pöheikköjen läpi polun, jota meidänkin oli kuun kajossa helppo seurata.

Ensimmäiseksi löysimme Braithin. Hän makasi maassa niska luonnottomaan kulmaan vääntyneenä ja kallo halkaistuna. Se oli karmea näky, ja käteni löysi taas nahkaremmissä riippuvan amulettini. Hiljaa pyysin Toria suojelemaan meitä pahoilta hengiltä, jotka piinaavat Midgårdia etenkin öisin.

Meuric kyykistyi Braithin viereen ja sulki tämän tuijottavat silmät, veti esiin puukkonsa ja lausui ajatuksensa sellaista vihaa huokuen, että hätkähdin. Olin vain iso poikanen ja horjuin pelkojeni ja äidin tarinoiden välillä, mutta lapsen järkähtämättömän oikeudentunnon voimalla minäkin olin vihainen. Juuri siksi Meuricin sanat tuntuivat silloin niin tosilta. Niistä tuli minulle ohjenuora, jota olen myöhemmin noudattanut tinkimättömästi.

»Kuolema tulee joko minun kädestäni tai minulle», Meuric ärähti ja nousi seisomaan. Rhi laski käden pikkuveljensä olalle, mutta tämä huitaisi sen pois. »Mieluummin kuolema kuin yksinäisyys tai orjuus, Rhi. Sinun luulisi tietävän sen paremmin kuin kukaan.» Sen sanottuaan Meuric pyörähti ympäri ja lähti juoksujalkaa alas polkua, jonka daanit vankeineen olivat tallanneet.

Seuraavat kaksi ruumista olivat naapurikylän väkeä, ja niin meille selvisi miten daanit olivat löytäneet tiensä meidän kyläämme. Sen jälkeen löysimme vielä toiset kaksi vainajaa, miehen ja naisen, joita minä en tuntenut, mutta molemmilla oli yllään villaa ja pellavaa saksien tapaan. Dafi epäili, että he olivat varmaankin Gilsistä, saksikylästä läheltä vanhaa muuria, jonka sanottiin jatkuvan loputtomiin. Jos muurin ylitti, tuli piktien maille, ja ne jotka siellä olivat käyneet sanoivat seutujen olevan vaarallisia.

Surmatut saksit olivat vanhoja ihmisiä, sillä daanit vievät orjiksi mieluiten lapsia ja nuoria. Sitä en silloin tiennyt ja nyökyttelin vain kunnioittavasti siinä luulossa, että vanhukset olivat tehneet vastarintaa. En olisi voinut olla kauempana totuudesta.

Matkan varrelta löytyi vielä yksi ruumis ennen kuin polku teki mutkan ja päättyi pensaikkeen joentörmän tuntumaan. Tässä kohden

Irthingjoen rantaa olin käynyt kerran aiemminkin, vaikka paikka oli kaukana kylästämmme. En ollut voinut vastustaa kiusausta kuultuani, että joella oli seilannut pari lohikäärmeaiivaa. Olin välttämättä halunnut nähdä ne. Suureksi harmikseni en ollut kuitenkaan nähnyt lohikäärmeaiivoja enkä daaneja, olin löytänyt vain jokusen kylmenneen nuotion ja yhden ainoan munkin, joka oli ripustettu jaloistaan puuhun vatsa auki viillettyinä.

Nyt en ollut enää varma halusinko edes kohdata äitini kansaa.

»Nuotio!» Rhi pysähtyi. »Monta nuotiota!» Useiden tulien valo näkyi selvästi ja herätti hänen myötäsyttyisen varovaisuutensa. Piilouduimme siksi kunnes aurinko taas värjäsi joenrannan vaaleanvihreäksi ja linnut alkoivat laulaa.

Söin viimeiset kuivalihapalat vyössäni roikkuvasta nahkapussista, ja savustettua kyyhkyä mutustaessani tarkastelin isäni veljeä.

Meuric muistutti nyt Rhitä enemmän kuin koskaan: kasvot olivat vihan vääristämät ja hampaat paljastettu tuimaan irvistyukseen. Hän näytti petoeläimeltä.

»Kuolema tulee joko minun kädestäni tai minulle», Meuric kähähti uudelleen ja nousi seisomaan. Myös Rhi nousi, ja loput kymrit seurasivat esimerkkiä.

Se, mitä seuraavaksi tapahtui, kävi niin nopeasti että se tuntui yhdeltä ainoalta silmänräpäykseltä, mutta vannon Torin nimeen, että niin todella tapahtui. Lehtien ja pensaanoksien lomasta näin Irthingjoen peilissä kahdeksan pitkän sotalaivan ja yhden pienemmän purren heijastukset, ja joka keulassa ärjyi lohikäärmeenpää. Yksi lohikäärmeaiiva lipui hiljaa alas jokea, sen reelingille oli ripustettu kolhiintuneita ja naarmuisia kilpiä. Soukat aivot pistivät ulos rei'istään aluksen kyljissä kuin rivi siilinpiikkejä. Ne liikkuivat yhtäaikaan rytmikkäästi ja voimalla, ja vesi tippui lavoista joka kerta kun aivot nousivat vedestä.

Laivan perässä tyyrpuurin puolella seiso i mies, joka nojasi käsivarsiaan peräsinairoon väsyneen näköisenä mutta havahtui kuitenkin nopeasti, kun tähyistäjä kohotti kätensä ja karjaisi varoituksen. Lohikäärmeaiiva kääntyi hiukan ja jatkoi matkaansa joen vastarantaa

seuraillen. Tuo pieni saumattoman yhteistyön näytös herätti minussa polttavan halun päästä purjehtimaan yhtä upealla aluksella.

Läpitukenveva huudahdus joentörmältä sai minut unohtamaan joella lipuvan purren. Joku kailotti, että häntä tympäisi ja että laivavahtina jäi sekä köyhäksi että janoiseksi. Hän ulvoi kuin susi, ja kuulosti siltä kuin hän ei olisi osannut päättää kumpi ärsytti enemmän. Toinen ääni vastasi jotakin, mistä en saanut selvää, ja sitten seurasi naurua.

Vielä pari laivaa työnnettiin vesille, ja ne lipuivat Irthingjokea alaspäin jättäen rantaan vain parisenkymmentä vahtia lopuille kuudelle alukselle. Vartiomiehet eivät olleet aivan nuoria mutteivat vielä vanhojakaan, ja ainoastaan yhdellä heistä oli päällään jotain muuta kuin tavallinen nahkahaarniska. Jokaisella oli kuitenkin kilpi ja joko miekka, kirves tai keihäs. Meuric vetäisi puukkonsa esiin, mutta Rhi pudisti päätään.

»Malta mieleksi», Rhi sanoi ja jännitti jousensa.

Viisi nuolta sinkosi jousenjänteiltä, ja jokainen löysi maalinsa karmaisevalla tarkkuudella. Mutta sitten Meuric teki jotain, mitä kukaan Dyffryn Cuddissa syntynyt ja varttunut ei yleensä tee – hän pudotti jousensa maahan, tarttui puukkoonsa ja rynnisti kohti daanien leiriä.

Kolme daania makasi maassa liikkumatta, yksi sadatteli tuskissaan ja koko joukko ärjyi kilpilinnan suojista. Meuric jatkoi juoksuaan suoraan heitä kohti.

Kun olin jo varma, että Meuric oli huomattu ja kohta hänet isketäisiin kuoliaaksi, neljä kymrinuolta aiheutti lisää sekasortoa daanien riveissä. Sitten Meuric oli daanien luona, puukotti yhtä miestä ja syöksyi saman tien toisen leveäharteisen soturin kimppuun. Tämä kohotti kirveensä ja kaatoi Meuricin yhdellä keveällä kädenliikkeellä.

Minä vain tuijotin täysin lumoutuneena yksinkertaisen liikkeen raa'asta voimasta, varmana siitä etten ollut eläessäni nähnyt mitään yhtä upeaa, vaikka kuolleena maahan tuupertuikin isäni veli. Oli kuin jokin sisälläni olisi loksautanut kohdalleen, tuntui kuin ovi olisi auennut ja sisään olisi langennut kirkastakin kirkkaampaa valoa. Tunsin

sen kaiken hyvin selvästi, vaikka ajatus hahmottui sanoiksi vasta vuosia jälkeinpäin.

Rhi, Orbo ja Dafi olivat säännäneet Meuricin perään mutta kirveenheilautuksen nähdessään pysähtyneet kuin salaman iskusta. Meuricin surmaaja marssi nauraen ja miekkaansa heilutellen kymrejä vastaan ja lupasi hohottaa täyttä kurkkua kustessaan heidän irti iskettyjen päittänsä päälle.

Olisin halunnut mennä lähemmäs, mutta Elisud pidätteli minua. Rhi tajusi virheensä ensimmäisenä ja alkoi niin ikään ensimmäisenä perääntyä. Hän nappasi viinestä nuolen, laski sen jousenjanteelle ja lähetti kohti naureskelevaa daania.

Mies pudotti miekkansa, käsi lennähti toiselle silmälle ja tarttui nuolen varteen, sitten hän romahti selälleen, nytkähti yhden ainoan kerran ja jäi maahan makaamaan.

Minä puraisin Elisudia käteen ja pinkkaisin kaatuneen soturin luo, otin hänen miekkansa ja heilautin sitä kertaalleen. Ase oli raskaampi kuin olin odottanut, ja se tuntui vieraalta kolmetoistavuotiaan pojan käsissäni, jotka eivät olleet koskaan pidelleet oikeaa miekkaa. Minulla ei ollut aikomustakaan irrottaa siitä otettani, mutta horjahdin, kaaduin taaksepäin ja löin takaraivoni kiveen.

Pökerryksissä nousin takaisin tolpilleni ja katselin neljää daania, jotka yrittivät pysytellä suojassa kilpiensä takana samalla kun astelivat eteenpäin. Kilvet olivat suuria ja pyöreitä, mutta eivät kuitenkaan riittävän isoja peittämään aikuista miestä päästä varpaisiin. Tiesin, että heihin osuisi, sillä kymrinuolet löytävät melkein aina maalinsa.

»Kilpilinna!» karjahti joku daaneista ja toisti käskynsä. Soturit pysähtyivät, ja kilpien takaa sinkosi keihäs suoraan Orbon rintaan. Sitä seurasi sarja daanien kirouksia ja manauksia, jotka kaikki yllyttivät metsärosvoja taistelemaan kuin miehet. Orbo lysähti polvilleen ja kaatui eteenpäin mutta jäi nojaamaan rinnassaan törröttävään keihääseen. Hän kohotti katseensa minuun yllättyneen näköisenä ja avasi suunsa kuin jotain sanoakseen. Veri valui pitkin hänen leukaansa.

Jostain ilmestyi lisää daaneja, osa heistä ontui ja toiset kulkivat kumarassa. He kalauttivat kilpiensä lomittain kuin kaarevaksi katoksi.

Heitä oli paljon enemmän kuin aluksi oli näyttänyt, ja vaikka monet olivat pahasti haavoittuneita, kaikilla oli joko ase tai kilpi kädessään.

Daanit hukuttivat alleen Orbon kuolonkorinan yrittäessään uhkailla, houkutellessa ja ärsyttää meitä kymrejä tulemaan lähemmäs yhtenä kirousten ja herjasanojen suloisena sekasotkuna. Kirosanojen käytössä he olivat todella etevä, ja oli sääli ettei kukaan minun lisäksi ymmärtänyt heitä.

Kuten sanottu, kymrit taistelevat mieluiten nuolenkantaman päästä, joten Rhi ja Dafi perääntyivät samalla kun hakivat ja löysivät uusia maalitauluja nuolilleen.

Me voitamme, minä ajattelin ylpeänä klaanistani, mikä ei ollut minun tapaistani. Tartuin kaatuneen daanin miekkaan kaksin käsin. Halusin palavasti näyttää mihin pystyin, joten tein nopean päätöksen ja ryntäsin kohti viimeisiä taistelukuntoisia daaneja.

Hupsu hyökkäykseni pysähtyi kuin seinään Elisudin kajauttaessa varoitushuudon. Yhtäkkiä isoja partasuisia miehiä haarniskoissa ja kimaltavissa kypärissä kuhisi joka puolella. Lyhyestä kantamasta huolimatta Rhin onnistui kaataa heistä kaksi nuolillaan. Sitten Elisud mätkähti selälleen, kun kilvenkupura murskasi hänen kasvonsa, ja perässä seurannut kirves teki hänestä lopun. Dafi osui nuolella Elisudin surmaajan olkapäähän mutta se ei riittänyt pysäyttämään miestä, ja Dafi joutui heittäytymään kyljelleen maahan kirveeniskua väistääkseen. Hän kierähti ympäri ja samalla hetkellä kun hän pääsi polvilleen, sinkosi nuoli hänen jousensa jänteeltä suoraan daanin kaulaan.

Dafi riemuitsi, mutta valtavan kirveen terä halkaisi hänet miltei kahtia pääläelta niskaan asti. Kirvestä heilutti yhtä valtava mies metallilaatoista tehdyssä haarniskassa.

Jättiläinen kiskaisi kirveensä irti Dafista ja otti muutaman askeleen kohti Rhitä. Kymrien klaanin päällikkö jännitti jousensa ja laski nuolen lentoon niin vikkelään että se oli kuin yksi ainoa liike. Daani oli kohottanut kirveen kasvojensa eteen ja käänsi sen salamana sivuttain. Kuului kuiva napsahdus, kun nuolenkärki osui kirveenterään, ja nuoli tipahti vahinkoa aiheuttamatta maahan. Rhin käsi lennähti viinelle hänen selässään. Se oli tyhjä. Hän viskasi jousen pois, veti esiin

puukon ja siron miekkansa, perääntyi pari askelta kohti metsänlaitaa mutta pysähtyi sitten. Hänet oli saarrettu.

»Vai haluat sinä tapella, saksi!» sanoi mies, joka oli tappanut Dafin, ja hymyili ilahtuneen näköisenä.

Silloin esiin astui mahtava daani, jolla oli kultainen kypärä ja punainen parta. Hän määräsi, että metsärosvo saisi taistelunsa.

»Ehkäpä Torkil sitten voi illalla juoda oluensa saamatta raivo-kohtausta.»

Daanien nauru ja pilkkahuudot saivat minut kiehumaan kiukusta, koska tiesin Rhin häviävän tuolle jättiläiselle, jota toiset kutsuivat Torkiliksi. Suutuin silmittömästi vaikka vihasinkin Rhitä sydämeni pohjasta, eikä suuttumus ole hyväksi harkintakyvylleni.

Torkil astui lähemmäs Rhitä ja kehotti tätä heittämään syömäveitsensä syrjään ja ottamaan vastaan nopean kuoleman. Hän kyllä huuhtelisi omalla kusellaan veret Rhin naamalta, jotta tämä näyttäisi kuolleen paremmalta kuin elossa ollessaan. Se oli reilu tarjous, mutta Rhi ei valitettavasti ymmärtänyt Torkilin sanoja. Vastaamisen sijaan hän siis heitti Torkilia puukollaan ja osui rintapanssarin yläosaan. Ikävä kyllä puukonkärki luiskahti kuperalta metallilaatalta, muutti suuntaansa ylöspäin ja viilsi sormenmittaisen haavan Torkilin poskeen. Jättiläinen päästi ällistyneen urahduksen ja alkoi heiluttaa kirvestä edessään laajoissa kaarissa veren värjätessä hänen vaalean partansa toiselta puolen tummanpunaiseksi.

Sitten Torkil syöksähti eteenpäin kirves niin hurjasti kieppuen, että Rhin täytyi ampaista sivuun ettei häneen osuisi. Sama toistui kahdesti, Rhi ei muuta tehnyt kuin väisteli kirveeniskuja. Kun Rhi sitten viimein löi miekallaan, säilä napsahti poikki kirveenterän kohdantesaan, ja hän alkoi uudelleen pälyillä pakoreittiä metsään.

»Nyt, metsärosvo», Torkil pärskähti suu täynnä verta. »Nyt on aika rukoilla ristille naulattua akkajumalaasi!» Kirves suhahti kohti Rhitä, joka väisti, mutta terä muuttikin suuntaa niin nopeasti ettei Rhi ehtinyt edes tajuta mikä häneen iski. Hän lyyhistyi maahan yllättynyt ilme kasvoillaan mutta uhmakkaasti Torkilia tuijottaen. Daanijätti kohotti kirveensä ja karjui Tyrille vieneensä taas yhden akkajumalanpalvojan hengen Hänen nimissään.

»SINÄ OLET NYT ORJA,
ULV VIKKELÄJALKA, JA JOS
OSOITTAUDUT KELVOTTOMAKSI,
NIIN KIRVEENI SAA MAISTAA
KAULAASI.»

Vuonna 937 Britanniaa riivaavat tanskalaisviikinkien ryöstöretket. Ulv, nenäkäs ja kiivasluonteinen nuorukainen, jää viikinkien vangiksi ja hänet kahlehditaan soutuveneeseen jäättiläismäisen Ymerin viereen. Pitkän merimatkan aikana kaksikko ystäväystyy, ja Ymer tekee kaikkensa opettaakseen Ulvin orjan tavoille. Kovapäinen poika ei kuitenkaan aio elää kahleissa. Taistelutahto on moneen otteeseen vähällä maksaa Ulvin hengen, sillä viikingit ovat herkkiä tarttumaan aseisiin...

Suursuosion saavuttaneen viikinkisaagan avausosa on toiminnantäyteinen ja hurmeinen kertomus ajasta, jolloin viikingit hallitsivat Pohjolaa.

